

Sraith Pictiúr 5: Seoid Luachmhar agus Cuid dár gCultúr

Gníomhaíocht 1 – bí ag éisteacht, scríobh agus ag caint:

Féach ar bhosca 1 agus éist leis an gcur síos air dhá/trí bhabhta.

Déan iarracht an méid a chloiseann tú a scríobh síos. (Mura bhfuil tú in ann abairtí iomlána a scríobh is leor eochairfhocail agus frásaí).

Déan an méid atá scríofa agat a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat. An bhfuil sibh in ann teacht ar an gcur síos iomlán?

Éist leis an gcur síos arís. _____

Gníomhaíocht 2 – líon na bearnaí:

- Féach ar bhoscaí 2 agus 3.
- Thíos tá cur síos ar bhoscaí 2 agus 3. Déan iarracht na bearnaí a líonadh.

1) An lá ina dhiaidh sin _____ siad lena chéile i dteach Sheáin.

_____ siad turas a eagrú chun na Gaeltachta.

Chruthaigh siad _____ Facebook le fáil amach an mbeadh suim ag daoine óga eile ón gceantar dul leo.

Bhí siad _____ leo féin.

2) Chuir go leor daoine spéis sa turas agus níorbh _____ go raibh gach duine ag caint faoi.

Thug siad aghaidh ar an nGaeltacht an _____ sin.

Bhíodh ranganna acu ar maidin, spórt ar an trá san iarnóin agus céilithe san oíche.

Bhain siad ar fad _____ agus _____ as an turas.

- Déan do chuid freagraí a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat.
- Éist leis an gcur síos ar bhoscaí 2 agus 3.

Gníomhaíocht 3 – cuir in ord:

- Thíos tá cur síos ar bhoscaí 4 agus 5, ach níl sé san ord ceart. An féidir leat é a chur san ord ceart.

NBheartaigh siad ciorcal comhrá a eagrú ar scoil.

Cé nár thuig sé gach focal bhain sé taitneamh as na cláracha, na cinn ceoil ach go háirithe.

Chuir siad an-suim sa sobaldhráma Ros na Rún.

Bhí feabhas mór taghta ar chaighdeán Gaeilge na scoláirí.

Thagadh na scoláirí le chéile gach am lóin le comhrá as Gaeilge.

Thosaigh Seán ag éisteacht le Raidió na Gaeltachta.

Thosaigh Seán agus Pól ag féachaint ar TG4.

Bhíodh an-chraic acu.

- Déan do fhreagra a roinnt/a phlé leis an duine in aice leat.
- Éist leis an gcur síos ar bhoscaí 4 agus 5.

Gníomhaíocht 4- bí ag scríobh agus ag caint:

Déan iarracht cúig líne a scríobh ag déanamh cur síos ar bhosca 6.

Tá roinnt fhocal/nathanna sa scamall focal thíos le cabhrú leat.

Déan iarracht focail/nathanna/briathra eile a aimsiú ar www.focloir.ie

Gníomhaíocht 5 – bí ag léamh:

- Léigh an cur síos thíos ar an SP.

Gníomhaíocht 6 – bí ag éisteacht:

- Éist leis an gcur síos iomlán ar an SP.
- Breathnaigh ar an téacs ag an am céanna más maith leat.

Gníomhaíocht 7 – ciorcal comhrá:

- Ag úsáid na nótaí (ach gan a bheith á léamh) déanfaidh tú cur síos ar thrí cinn de na boscaí don duine ina aice leat. Ansin déanfaidh sé sin cur síos ar na trí bhosca eile. Is féidir seo a dhéanamh cúpla uair le páirt-néirí difriúla.
- Cuir roinnt de na ceisteanna ar a chéile.
- Déan iarracht ceisteanna nua a chumadh.

Gníomhaíocht 8 – deis taifeadta:

- Déan tú féin a thaifeadadh ag déanamh cur síos ar an SP.
- Éist leis an taifeadadh atá déanta ag daoine eile.

Gníomhaíocht 9 – nathanna cainte: bí ag caint agus ag scríobh:

- Tá go leor nathanna cainte/focail úsáideacha sa téacs thíos. Déan iarracht cuid acu a chur in abairt ó bhéil leis an duine in aice leat.
- Déan iarracht cuid eile acu a chur in abairt scríofa.
- Mura dtuigean tú céard is brí le nath cainte déan é a chuardach ar www.focloir.ie.

Gníomhaíocht 10 – céard fút féin?

- Scríobh cúpla pointe faoi do thuairimí féin faoin nGaeilge.
- Déan iarracht cuid de na nathanna sa téacs thíos a úsáid.
- Déan focail agus briathra nua a chuardach ar www.focloir.ie
- Nodanna/Feidhmeanna Teanga: Déan tuairimí a nochtadh agus a lorg, léirigh suim nó easpa suime, tabhairt moladh.
- Déan an méid atá scríofa agat a roinnt leis an duine in aice leat.
- Arís is féidir tú féin a thaifeadh.

Gníomhaíocht 11 – Mír Seoigh!

Rólghlacadh!

- Céard faoi a bhfuil na cailíní seo ag cogarnáil?
- Scríobh cúpla pointe.
- Úsáid do shamhlaíocht!
- Nodanna/Feidhmeanna Teanga: Tabhair míniú, tabhair rabhadh, déan mothúchán a nochtadh, cuir easpa tuisceana in iúl.
- Déan an méid a scríobh tú a roinnt leis an duine in aice leat.

An Ghaeilge – Seoid Luachmhar

An bhliain seo caite bhí Seán agus Máire i lár an bhaile.
Chonaic siad go raibh go leor fógraí Gaeilge crochta sa siopa ceoil.
Bhí an-áthas orthu é seo a fheiceáil.
Thosaigh siad ag cur is ag cúiteamh faoi úsáid na Gaeilge sa cheantar.
Spreag sé seo ar fad iad le rud éigin a dhéanamh chun an Ghaeilge a chur chun cinn.

2) Rinne siad cinneadh turas chuig an nGaeltacht a eagrú.
Chruthaigh siad leathanach Facebook le poiblíocht a thabhairt don turas.
Bhí siad ag súil go mbeadh spéis ag go leor daoine sa turas.
Níorbh fhada gur thosaigh teachtaireachtaí ag teacht chucu.

3) An samhradh sin thug buíon daoine óga ón gceantar turas ar Ghaeltacht Chonamara.
Bhíodh ranganna cainte acu gach maidin.
Théidís chuig an trá san iarnóin.
Bhí an ghrian ag scoilteadh na gcloch go minic.
Chuile oíche bhíodh céilí acu.
Bhain siad uilig taitneamh agus tairbhe as an turas.

4) Spreag an turas sin iad leanacht le cur chun cinn na Gaeilge.
Ag tús na scoilbhliana, d’eagraigh siad ciorcal cainte d’am lóin.
D’fhreastail go leor daoine ar an ócáid agus iad ar fad ag labhairt i nGaeilge.
Chuir siad barr feabhais ar a gcuid Gaeilge dá bharr.

5) Timpeall an ama chéanna, thosaigh Máire ag éisteacht le Raidió na Gaeltachta.
Bhí togha na Gaeilge le cloisteáil agus ba mhínic nár thuig sí gach focal.
Thosaigh sí ag breathnú ar TG4.
D’fhéach sí ar chláir faisnéise den chéad scoth.
Ba é Ros na Rún an clár is mó a thaitin léi.

6) Ag deireadh na scoilbhliana, thug an scoil aitheantas dóibh as an méid a bhí déanta acu don Ghaeilge sa cheantar.
Bronnadh gradam speisialta orthu, rud a tháinig aniar aduaidh orthu.
Mhol an múinteoir go hard na spéire iad.
“Ní neart go cur le chéile,” a dúirt Máire.

Ceisteanna don Idirghníomhaíocht:

1. Cé mhéad duine a chuaigh chun na Gaeltachta, meas tú?
2. Cad iad na cláracha go raibh siad ag breathnú orthu ar TG4, meas tú?
3. Cén suíomh idirlín atá i gceist i mbosca 2?
4. Cén siopa atá le feiceáil i mbosca 1?
5. An ndeachaigh siad ar ais chun na Gaeltachta, meas tú?